

Biblijska teologija 2
<http://amdg.eu/fer-bt2>
biblijska.teologija@gmail.com

Abrahamova kušnja

Post 22,1-19

Velik ispit

- ❑ Poziv i preokret u 22,11?
- “Abrahame, Abrahame” (11)
– obraćenje, zvanje
  - ❑ “Ne pružaj ruku na dječaka” (12)
⇔ npr. Izl 1; 1 Kr 16,34
(Abiram i Segub u Ilijino doba)
- Rezultati u Post 22,12.16.18:
- “Nisi mi uskratio sina” (12.16),
“poslušao si glas” (18)
- Prva “kušnjâ” (נסה *nissâ* Post 22,1)
- עלה *alâ* “prinijeti žrtvu paljenicu” (8x)

Osjetljiva iskustva

- **“Evo me” – kome u 22,1.7.11?**
  - **Pred Bogom (1.11)**
    - **Bog će vidjeti (8); יהוה će vidjeti (14)**
    - **Vratit ćemo se (5)**
  - **Pred sinom (7)**
- **“Nož” i “zaklati” (10) u 22,2?**
  - **nisu u Božjoj zapovijedi**
- **“sine moj” (2x 7.8), “njih dvojica zajedno” (2x)**
  - ⇔ **“mali” (5), tovarenje drva (6), vezivanje (10) – šutnja**
- **Skriva pred slugama: “Poklonit ćemo se” (5)**

Škola bogoslužja

- “Morija” (22,2; 2 Ljet 3,1)
- mjesto Salomonova hrama
  - Ne dijete u ogranj (Pnz 18,10)
  - Moleku (Jr 32,35; Lev 18,21)
- prinijeti paljenicu:
- עלה ‘*alâ* – Izlazak iz Egipta, put prema gore
- “podizanje”, uzvišenje u Iv 3,14; 8,28; 12,32:
  - Treba biti *uzdignut* kao zmija u pustinji (Iv 3,14; 12,34)
  - Kad *uzdignete*, znate ćete da Ja Jesam (Iv 8,28)
  - Kad budem *uzdignut*, sve ću privući (Iv 12,32)

Izak spašen

- “Ljubljeni sin”
(Post 22,2.12.16)
  - odan ocu,
  - s drvom na leđima (v6)
  - na goru žrtvovanja
  - trećeg dana (v4)
- = Krist
  - Uskrs dovršetak žrtve
 (“prvina” 1 Kor 15,20)
  - Božji odgovor na kajinovsko
bratoubojstvo

Abraham u Kur'anu

- Već u 2,135 (sura=poglavlje, ajet=redak)
- *Ti reci: "Mi smo vjere Ibrahimove, koji je ispravno vjerovao; on nije nikoga Allahu ravnim smatrao."*
- Abraham – istinski vjernik
  - Priznaje Svevišnjega
- Više puta o rođenju sina
- I o sukobu s roditeljima
- Traži od Boga dijete
  - Što je vjerno Bibliji?

Sura 37, Ajet 102-103

- 102 Kad on bijaše u dobi da može pratiti svog oca Ibrahim reče:
- “O moj sine! Vidio sam samog sebe u snu, i kako tebe žrvujem, što ti misliš o tome?”
- On reče: “O moj oče! Čini ono što ti je zapovijeđeno. Ja ću biti strpljiv, ako to Allah hoće!”
- 103 Njih su se obojica podložila,
- i Ibrahim je položio sina, čelom prema zemlji.

Žrtvovanje sina u Kur'anu

- **Abrahamov san (37,102)**
- **Pita sina za mišljenje**
- **Polaže sina čelom prema zemlji (37,103)**
  - **Obojica se podlažu, slušaju**
- **Bog potvrđuje vjeru u viđenju (37,105)**
- **Sin otkupljen žrtvom (37,107)**
- **→ Blaži opis i tema**
- **Ime sina?**

Knjiga o Juditi – paradigma za čitanje SZ

Slaba, a snažna
Judita – spasiteljica

- ❖ **Bog spašava svoj narod rukom udovice**
- ❖ **16 poglavlja na grčkom ο יהודית *j^ehûdît***
- ❖ **hrvatska povijest: Marulić, Gavran**

Priprava spasenja

- **Kako ulazi u Bibliju (8,1.9)?**
- **“Čula je” – žena koja sluša (8,1.9)**
  - **Odgovor na krik naroda Bogu (7,19.29)**
- **Tek u Jdt 8, u pozadini**
- **Kći Merarijeva (8,1; 16,6)**
  - **potrebna zaštite**
- **Udovica! – bez muža**
  - **Posebna skrb Božja**
  - **Ostaje li udovica (usp. 16,22)?**
  - **Bogu posvećena, do smrti (16,22)**
- **Asketski život, na dobru glasu (8,8), do koje dobi (16,23)?**
  - **Doživjela preko 100 (16,23)**

Priznat autoritet

- **Pristup glavarima grada u 8,10.14.24?**
  - Doziva ih po sluškinji (8,10)
  - “braćo!” (14.24)
  - Poučava ih (8,12.26)
  - “postavljate se iznad Boga” (12)
  - Abraham i Jakov bili na kušnji (26)
- **Traže zagovor (8,31):**
- **“Moli za nas!” (31)**
- **Judita najavljuje *Božje* djelo (8,33):**
- **Mojom rukom spas Izraelu (33)**
  - Ojačaj moju ruku (9,9.10)

Iskonska bitka

- **“Nabukodonozor” – šifra (1,7)**
  - kralj Asiraca, u Perziji, s grčkom pokrajinom
  - koji vlada i nad Damaskom (Aram)
- **Titula u 2,5? Protivnik u 1,13?**
  - “gospodar sve zemlje” (2,5)
  - Rat s Arpakšadom (1,13 usp. Post 10,22)
- **Nakana u Jdt 2,3:**
  - uništenje svih nepokornih (2,3)
  - ili uništenje ili čašćenje Nabukodonozora (2,14-3,9) – usp. Iz 14,12
- **Betulija**
- [betula] djevica (Šimunova sestra Jdt 9,2 usp. Post 34),
[bet-El] dom Božji

Božja pobjeda

- **Judita zadivljuje ljepotom 10,7.14.19.23**
  - Izraelci (10,7)
  - Asirske straže (14), Ispred i u šatoru (19.23)
  - Holofernu srce lupa (13,16)
- **Judita zadivljuje mudrošću (11,20s)**
  - Asur: “nema ravne u pameti” (11,21)
  - Izrael: Od mladosti mudrost (σοφία 8,29)
  - Zna za Holoferna (10,13) i Ahiora (11,9)
- **Dovitljiv govor Holofernu (11,5-19)**
- **Slazu se u 11,16.22:**
  - Bog me je poslao (16) – Bog te je poslao (22)
- **Bog će mojom rukom izvesti svoje djelo (12,4)**

Judita – moliteljica

- Prije djela u Jdt 9?
- molitva – kako 9,1; 10,2;
kada 9,1?
  - Ničice, u liturgijsko vrijeme
  - Odgovor na molbu glavarova
  - Priprava za akciju
- Iz tabora svake noći (12,8):
- na molitvu (12,8)
- Prije udarca (13,4s.7):
  - “Bože svrni pogled na djelo ruku mojih” (13,4s)
  - “Ojačaj me danas” (7)
- = dvaput moli

- Koliko puta udara (13,8)?
- dvaput (8) – snaga Božja
  - Zlo u korijenu, samu glavu
  - Njegovim vlastitim oružjem
- napadači u 14,3; 15,2s?
- bježe (14,3; 15,2s) – rat Gospodnji

Zahvala Bogu

- Poziv Juditin u 13,14:
- **Hvalite Boga! 3x (13,14)**
  - Tko je i kako hvali u 15,8.10?
- **Jeruzalem (8): “rukom svojom sve si to učinila” (15,10)**
  - Voditeljica u hvali u 15,14:
- **Judita pjeva, narod prihvaća (15,14)**
  - “Slavite Boga” (16,1)
  - Svlada rukom jedne žene (16,5)
- **Juditina slika o Bogu u 9,7; 16,2?**
- **Gospodin koji *mrvi*, *dokončava* ratove (9,7; 16,2) – drobi, razbija, nadvladava konflikte, pretvara u prah**

